

ŻYCIE KONSEKROWANE W KOŚCIELE

Archiwalna pogadanka z dnia 30 stycznia 2005 r.

O. Władek Mężyk

Witam Was zacni Rodacy i miłe Rodaczki słowami: Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

W pierwszą niedzielę Adwentu, w związku z 50. rocznicą ogłoszenia dekretu „perfecta caritatis” soboru watykańskiego II rozpoczął się ogłoszony przez papieża Franciszka - Rok Życia Konsekrowanego. Będzie on obchodzony w całym Kościele przez cały 2015 rok a zakończy się 2 lutego 2016 roku uroczystą Mszą św. sprawowaną przez papieża. Papież ma nadzieję, że rok ten będzie impulsem do nowej radości z każdego powołania, ale także czasem otwartych drzwi do domów zakonnych i klasztorów. Może być okresem refleksji nad tym, czym jest życie konsekrowane we współczesnym świecie. Wszystkie osoby konsekrowane oddają się całkowicie na służbę Bogu i ludziom poprzez naśladowanie Chrystusa na drodze rad ewangelicznych.

W Kościele są różne powołania. Wszystkie pochodzą od indywidualnego powołania Bożego. Wszystkie są dobre, piękne i autentyczne.

O. Władek Mężyk: Święto Ofiarowania Pańskiego, przypadające 2 lutego, obchodzone jest w Kościele, jako Dzień Życia Konsekrowanego. Jest to więc święto tych wszystkich mężczyzn i kobiet, którzy oddali się na wyłączną służbę Bogu i ludziom, naśladowując Chrystusa na drodze rad ewangelicznych, czyli ślubując życie w czystości, ubóstwie i posłuszeństwie. Jednak formy życia konsekrowanego są dziś bardzo różne: zgodnie z Kodeksem Prawa Kanonicznego z 1983 r. zalicza się do nich nie tylko zakony i zgromadzenia zakonne (obecnie nazywane instytutami życia konsekrowanego, chociaż posługujące się nazwami historycznymi) oddane kontemplacji lub dziełom apostołskim. Dzień Życia Konsekrowanego jest jednak także świętem członków instytutów świeckich, stowarzyszeń życia apostołskiego, dziewic i wdów konsekrowanych, czyli poświęconych Bogu, a także pustelników czy pustelnic. Przypomniał mi o tym w zeszłym roku nasz słuchacz z Polski, sam będący członkiem Świeckiego Instytutu Chrystusa Króla. Z jego pomocą więc przygotowałem pogadankę, której tematem jest: „Życie konsekrowane w Kościele”.

W Kościele są różne powołania. Wszystkie pochodzą od indywidualnego powołania Bożego. Wszystkie są dobre, piękne i autentyczne. Są wśród nich powołania odnoszące się do ogółu chrześcijan, jak np. powołanie do świętości czy do powszechnego kapłaństwa. Są także powołania specjalne, przez które Pan Bóg wzywa ludzi do wypełniania szczególnych zadań i do głębszej bliskości ze sobą. Takim powołaniem jest powołanie do kapłaństwa sakramentalnego i do życia konsekrowanego w instytucie zakonnym lub instytucie świeckim. Oprócz tego istnieją różnego rodzaju charyzmaty, czyli łaski do spełniania jakiejś określonej misji w Kościele, bez włączania się w określone formy życia religijnego.

Instytuty oddane kontemplacji

Zacznę może od przypomnienia o instytutach oddanych kontemplacji. Na Wschodzie, a także na Zachodzie od pierwszych stuleci istnienia Kościoła praktykowano życie monastyczne (czyli całkowicie oddane Bogu). Powstawały różnorodne jego formy, należące zarówno do tradycji pustelniczej, jak i wspólnotowej. Członkowie instytutów oddanych kontemplacji koncentrują swoje życie i działanie na kontemplacji Boga. Łączą życie wewnętrzne z pracą, wysiłek ascezy osobistej z rozważaniem słowa Bożego, sprawowaniem liturgii i modlitwą. Członkowie tych instytutów trwają w samotności i milczeniu. Do zakonów kontemplacyjnych należą m. in. benedyktyni, kameduli, ich gałęzie żeńskie, a także klaryski, karmelitanki czy wizytki.

Instytuty apostołskie

Inną formą życia poświęconego Bogu są instytuty życia konsekrowanego oddane dziełom apostołskim. Osoby żyjące w tych instytutach pragną na różne sposoby pełnić, zgodnie z określonym charyzmatem, apostołską służbę dla dobra Kościoła, żyjąc we wspólnocie. Należą do nich liczne wspólnoty zakonne męskie i żeńskie, oddające się działalności apostołskiej i misyjnej oraz dziełom chrześcijańskiego miłosierdzia, takie jak np. franciszkanie, kanonicy regularni, misjonarze Świętej Rodziny, misjonarze oblaci Maryi Niepokalanej, elżbietanki, nazaretanki czy franciszkanki. Ich założyciele odczytywali znaki czasu i starali się odpowiadać na konkretne potrzeby Kościoła i bliźnich (np. zakony pielęgniujące chorych w czasie wojen i epidemii). Pragnęli urzeczywistniać Ewangelię we własnym życiu i ukazywać innym żywą obecność Jezusa.

O misji życia konsekrowanego decydują trzy podstawowe elementy: konsekracja czyli całkowite oddanie się Bogu na drodze życia radami ewangelicznymi, jedność braterska czy siostrzana we wspólnocie oraz konkretne posługi instytutu lub wspólnoty. Większość instytutów zakonnych męskich i żeńskich na świecie należy do instytutów życia konsekrowanego oddanych dziełom apostołskim.

Instytuty świeckie

Zupełnie nową formą życia konsekrowanego w Kościele są instytuty świeckie. Powstały one po ogłoszeniu przez papieża Piusa XII konstytucji apostołskiej „Provida Mater Ecclesia” w dniu 2 lutego 1947 r. Ich członkowie pragną przeżywać swoją konsekrację Bogu przez praktykowanie rad ewangelicznych w świecie, bez trwałej formy życia wspólnego i bez zewnętrznych oznak swojego powołania (np. habitu). Starają się oni przepajać duchem Ewangelii wszystkie ludzkie sytuacje w środowisku zamieszkania, pracy i w rodzinach. Do instytutów świeckich zalicza się: Instytut Świecki „Caritas Christi”, Instytut Świecki Pomocnic Maryi Jasnogórskiej Matki Kościoła (tzw. „ósemki”), Instytut Świecki Chrystusa Króla – żeński i męski itd.

Oprócz instytutów życia konsekrowanego i instytutów świeckich wyróżniamy też stowarzyszenia życia apostołskiego: męskie i żeńskie. Charakteryzują się one realizowaniem własnego celu apostołskiego i wspólnotą życia określoną przez konstytucje, a także brakiem ślubów publicznych (w wyżej wymienionych instytutach te śluby muszą występować). Niektóre wspólnoty podejmują praktykę rad ewangelicznych przewidzianych we własnych konstytucjach. Najbardziej znane stowarzyszenia życia apostołskiego tworzą: Księża Filipini, Księża Misjonarze św. Wincentego á Paulo i Księża Pallotyni. Żeńskim stowarzyszeniem życia apostołskiego są na przykład Siostry Miłosierdzia, zwane popularnie szarytkami.

W dzisiejszych czasach na nowo rozkwita starożytny stan dziewic poświęconych Bogu. Konsekrowane przez biskupa dziewice łączą się szczególną więzią z Kościołem lokalnym, któremu służą, pozostając w świecie. Żyją osobno lub razem z innymi. Pustelnicy i pustelnice żyjące obecnie należą do starożytnych zakonów lub nowych zgromadzeń, albo też podlegają bezpośrednio biskupom. Przez oderwanie się od świata świadczą o jego przemijalności, a przez post i pokutę wskazują na wartości nieprzemijające. Ostatnio odrodziła się także praktyka konsekracji wdów oraz wdowców, znana od czasów apostołskich. Osoby te składają wieczysty ślub czystości, poświęcając się modlitwie i służbie Kościołowi.

Wszyscy oni należą do tzw. „stanu doskonałości”, czyli ich pierwszorzędnym zadaniem jest gorliwe dążenie do świętości, do coraz doskonalszego upodobniania się do Chrystusa. Jezus Chrystus staje się oblubieńcem osób konsekrowanych, jedyną miłością ich życia. Chcą wszystko robić z Nim, dla Niego i w Nim. Drogi Słuchaczu, Miła Słuchaczko! Może i Ty w swoim sercu słyszysz głos: „Pójdź za Mną” – pragnienie świętości i całkowitego oddania się Bogu oraz służbie Kościoła. Być może przeżywasz z tego powodu rozterkę, ponieważ ten głos wzmógł się dopiero teraz, gdy minęła Twoja młodość, może gdy zostałeś wdowcem lub wdową. Pamiętaj, że „niespokojne będzie Twoje serce, dopóki nie spocznie w Bogu” (św. Augustyn), tak jak było niespokojne serce Franciszka z Asyżu, zanim odnalazł drogę swego powołania. Kiedy jednak ją odnalazł – a droga ta nie była łatwa, bo wcześniej nikt przed nim nią nie szedł – mógł za całego serca modlić się, co więcej – całe jego życie stało się uwielbieniem Boga:

Ty jesteś Święty Pan Bóg jedyny, który czynisz cuda. Ty jesteś mocny, Ty jesteś wielki, Ty jesteś najwyższy, Ty jesteś Królem wszechmogącym, Ojciec święty, Królu nieba i ziemi. Ty jesteś w Trójcy jedyny Pan Bóg nad bogami, Ty jesteś dobro, wszelkie dobro, najwyższe dobro, Pan Bóg żywy i prawdziwy. Ty jesteś miłością, kochaniem; Ty jesteś mądrością, Ty jesteś pokorą, Ty jesteś cierpliwością, Ty jesteś pięknnością, Ty jesteś łaskawością; Ty jesteś bezpieczeństwem, Ty jesteś ukojeniem, Ty jesteś radością, Ty jesteś nadzieją naszą i weselem, Ty jesteś sprawiedliwością, Ty jesteś zgodnością, Ty jesteś w pełni wszelkim bogactwem naszym. Ty jesteś pięknnością, Ty jesteś łaskawością, Ty jesteś opiekunem, Ty jesteś stróżem i obrońcą naszym; Ty jesteś mocą, Ty jesteś orzeźwieniem. Ty jesteś nadzieją naszą, Ty jesteś wiarą naszą, Ty jesteś miłością naszą, Ty jesteś całą słodyczą naszą, Ty jesteś wiecznym życiem naszym: Wielkim i przedziwnym Panem, Bogiem wszechmogącym, miłosiernym Zbawicielem. Amen.

Szczególnie przez cały Rok Życia Konsekrowanego módlmy się wraz z całym Kościołem powszechnym słowami modlitwy świętego Jana Pawła II za siostry zakonne, zakonników, za osoby konsekrowane instytutów świeckich oraz o nowe powołania do służby Bogu i ludziom.

Modlitwa Jana Pawła II o Powołania

Do Ciebie, Panie, zwracamy się z ufnością! Synu Boży, posłany przez Ojca do ludzi wszystkich czasów i żyjących w każdym zakątku świata! Błagamy Ciebie, za pośrednictwem Maryi, Matki Twojej i Matki naszej: spraw, aby w Kościele nie brakowało powołań, zwłaszcza do szczególnej służby Twemu Królestwu.

Jezu, jedyny Zbawicielu człowieka! Modlimy się do Ciebie za naszych braci i za nasze siostry, którzy odpowiedzieli “tak” na Twoje powołanie do kapłaństwa, do życia konsekrowanego i do misji. Spraw, aby ich życie odnawiało się każdego dnia i stawało się żywą Ewangelią. Panie miłosierny i święty, nadal posyłaj nowych robotników na żniwo Twego Królestwa! Pomagaj tym, których powołujesz, by Cię naśladowali w naszych czasach: spraw, by kontemplując Twoje oblicze, przyjmowali z radością tę przedziwną misję, którą im powierzasz dla dobra Twego Ludu i wszystkich ludzi. Ty, który jesteś Bogiem i żyjesz, i królujesz z Ojcem i Duchem Świętym na wieki wieków. Amen.